

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

נגישות קטינים המתגוררים בבסיסי צה"ל לשירותי חינוך ורווחה

מוגש לוועדה לזכויות הילד

הכנסת, מרכז המחקר והמידע

קריית בן-גוריון, ירושלים 91950

טל': 02 - 6408240/1

פקס: 02 - 6496103

www.knesset.gov.il/mmm

כתיבה: אתי וייסבלאי

אישור: שרון סופר, ראש צוות

עריכה לשונית: מערכת "דברי הכנסת"

י"ח בטבת תשס"ז

8 בינואר 2007

מסמך זה נכתב לקראת דיון בוועדה לזכויות הילד בנושא "מצב הילדים המתגוררים בבסיסי צה"ל".
תיבדק בו שאלת הנגישות של ילדים המתגוררים בבסיסי צה"ל לשירותים אישיים וחברתיים הניתנים
באמצעות הרשויות המקומיות, ובהם שירותי רווחה וחינוך.

תמצית

- בשמונה בסיסי חיל האוויר בארץ מתגוררים כיום קרוב ל-1,200 ילדים; למעלה ממחציתם פעוטות וילדים בגיל הרך.
- שבעה מן הבסיסים שוכנים בשטח השיפוט של מועצות אזוריות. בסיס צבאי השוכן בשטח השיפוט של רשות מקומית הוא חלק מאותה רשות. על משרד הביטחון לשלם ארנונה עבור הבסיס ותושבי הבסיס זכאים לשירותים ממלכתיים הניתנים על-ידי הרשות המקומית, ובהם שירותי חינוך ורווחה, ככל תושבי הרשות.
- מחנה עדי (בסיס חיל האוויר בנבטים), שמתגוררים בו כ-150 ילדים, איננו שייך לאף אחת מן הרשויות המקומיות. לפיכך, שום רשות מקומית אינה אחראית למתן שירותים ממלכתיים לתושבי הבסיס. חיל האוויר מקצה תקציבים לשיכון המשפחות כדי להשלים שירותים הניתנים בדרך כלל באמצעות הרשות המקומית. שירותי החינוך לתושבי הבסיס ניתנים ברשויות מקומיות סמוכות. כאשר שירותי הרווחה נדרשים, הם ניתנים כפתרון "אד-הוק" באמצעות משרד הרווחה. לדעת הרשויות המעורבות בדבר, לתושבי שיכון המשפחות בבסיס נבטים ניתנים שירותים מלאים.
- למרות שמדיניות משרד הפנים, בהמלצת מבקר המדינה, היא לצרף שטחים חסרי שיוך מוניציפלי לרשויות מקומיות, לא נעשים שום הליכים לשינוי מעמדו של מחנה עדי.

1. רקע

בצה"ל יש שיכוני משפחות בבסיסי חיל האוויר בלבד. שיכוני המשפחות בבסיסי חיל האוויר הוקמו בשנות ה-50 כדי לאפשר לאנשי מקצוע זמינות מיידית לפעילות מבצעית. אנשי הצבא המתגוררים בבסיס הם בעיקר טייסים, אך גם ממלאי תפקידים חיוניים אחרים, ובהם אנשי צוותי אוויר וקרקע. פרק הזמן שבו מתגוררת משפחה בבסיס קצר יחסית – כשנתיים עד שלוש.

לדברי פרקליט חיל האוויר, סא"ל שרון אפק, בשנים האחרונות פוחתת נכונותם של אנשי חיל האוויר להתגורר בשיכוני המשפחות. לעתים חיל האוויר דורש מן החיילים להתגורר בבסיס כתנאי לקידום בחיל. חלק מהדירות בשיכוני המשפחות עומדות כיום ריקות.¹

2. נתונים

כיום מתגוררות משפחות עם ילדיהן בשמונה בסיסים של חיל האוויר:²

---

¹ סא"ל שרון אפק, פרקליט חיל האוויר, שיחת טלפון, 8 בינואר 2007.
² רס"ן אתי מראני, ע' מפ"ע, מכתב, 14 בדצמבר 2006.

ילדים המתגוררים בבסיסי חיל האוויר

סה"כ	גיל			מועצה אזורית	בסיס
	13-18	7-12	0-6		
197	24	77	96	מרחבים	מחנה יפה – חצרים (בח"א 6)
197	28	69	100	ברנר	תל-נוף (בח"א 8)
148	11	45	92	עמק-יזרעאל	מחנה יהודית – רמת-דוד (כנף 1)
142	9	52	81	רמת-הנגב	מחנה טלי – רמון (כנף 25)
139	22	47	70	לא בשטח שיפוט מועצה אזורית	מחנה עדי – נבטים (כנף 28)
116	16	33	67	באר-טוביה	מחנה מרים – חצור (כנף 4)
116	10	42	64	גן-רווה	מחנה הילה – פלמחים (כנף 30)
109	15	31	63	חבל אילות	עובדה (בח"א 10)
1164	135	396	633		סה"כ

בבסיסים אלו שיעור הילדים בגיל הרך (0-6) גבוה במיוחד – כ-54% ; כ-34% הם בגיל בית-הספר היסודי (7-12), ופחות מ-12% הם בני נוער (13-18). גילם הצעיר של הילדים משקף את הרכב האוכלוסייה המתגוררת בבסיסי חיל האוויר.³

3. הצבא ותושבי שיכון המשפחות

בשיכונים המשפחות בחיל האוויר נעשה מאמץ להפריד בין המערכת הצבאית למערכת האזרחית. בני משפחה של אנשי הצבא הם אזרחים, והם מקבלים שירותים, ובכלל זה שירותי בריאות, חינוך ורווחה, מן הרשויות האזרחיות, ולא הצבאיות.

עם זאת, חיל האוויר מעניק למשפחות אנשי הקבע המתגוררים בשיכון הטבות, ובהן אפשרות להשתמש במתקני הבסיס (בריכה, קולנוע וכד'), הסעות למרכזים עירוניים סמוכים, סיוע באחזקה שוטפת, ושירותי דואר ובנקאות בתוך הבסיס. חיל האוויר משתתף במימון פעילות הגנים לגילאי 3 חודשים עד 3 שנים הפועלים בתחומי שיכון המשפחות.⁴

³ רס"ן אתי מראני, ע' מפ"ע, מכתב, 14 בדצמבר 2006.

⁴ "תקנון שיכון משפחות בבסיסי זרוע-האוויר", נתקבל מסרן ניב סיון, פרקליטות חיל האוויר, 8 בינואר, 2007.

תושבי שיכון המשפחות משלמים לבסיס לשם כיסוי הוצאות שכר דירה, מסי שיכון, גני-ילדים, חשמל, מים וטלפון. תשלומים אלו מסובסדים על-ידי הצבא בשיעור ניכר.⁵

תושבי השיכון מאוגדים בוועד שיכון, ובראשו עומד יו"ר שיכון. תפקידו העיקרי של הוועד הוא ארגון והפעלה של שירותי תרבות, חינוך ופנאי לתושבי השיכון. כמו כן יו"ר השיכון מייצג את תושבי השיכון במועצה האזורית.⁶

4. היחס בין רשות מקומית לבסיס הצבאי השוכן בתחומה

בסיסי צבא השוכנים בשטחי השיפוט של רשויות מקומיות הם חלק מן הרשות המקומית ומקבלים ממנה שירותים.

לפי הצווים המסדירים את סמכויותיהם של הרשויות המקומיות בישראל,⁷ רשות מקומית אחראית בתחום שיפוטה, בין השאר, לאספקת שירותים ממלכתיים, בעיקר בתחום החינוך והרווחה, ובאופן חלקי גם בתחום הבריאות והדת.⁸

בתחום הרווחה הרשות המקומית מחויבת להעניק לתושביה שירותים שקבעה הממשלה. משרד הרווחה משתתף במימון 75% מהוצאות הרווחה המקומיות שהוא מכיר בהן. הקצבת משרד הרווחה לרשות המקומית נקבעת על בסיס כללי השתתפות של משרד הרווחה, המבוססים על תקני כוח-אדם, על סעיפי תקציב ועל מספר הזכאים. נוסף על כך חלק מהרשויות נותנות שירותים שמשרד הרווחה אינו מכיר בהם והוא אינו מתקצב.⁹

בתחום החינוך יש חלוקת עבודה בין משרד החינוך לרשות המקומית. משרד החינוך ממונה על קביעת תוכניות הלימודים, על מינוי מורים ומנהלים ועל הפעלת הדרכה ופיקוח פדגוגיים. המשרד גם מעסיק ישירות את המורים והמנהלים בגנים, בבתי-ספר יסודיים ובחטיבות ביניים. הרשויות המקומיות ממונות על חלק ניכר משירותי החינוך: הקמת מבני חינוך והחזקתם, העסקת כוחות עזר בגני-ילדים ובבתי-ספר יסודיים ומנהלים בבתי-ספר על-יסודיים, וכן הפעלת שירותי ההיקף החינוכיים, ובהם שירות פסיכולוגי, קציני ביקור סדיר, הסעות ושמירה. רשויות מקומיות רבות מפעילות תוכניות לימודים נוספות ופרויקטים חינוכיים.¹⁰ על-פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, חלקן של הרשויות המקומיות במימון ההוצאה הלאומית לחינוך בשנת 2002 היה 7.6%. כזרוע ביצועית של משרד החינוך, היה שיעור ההשתתפות של הרשויות המקומיות באותה שנה 23.3%.¹¹

⁵ שיכון משפחות מחנה רמון, "חוברת מידע לדייר החדש", באתר: www.livecity.us/image/users/10754/ftp/my_files/hoveret%20shikun.doc, תאריך כניסה: 8 בינואר 2007.

⁶ סא"ל שרון אפק, פרקליט חיל האוויר, שיחת טלפון, 8 בינואר 2007.
⁷ צו המועצות המקומיות (א), התשי"א-1950; צו המועצות המקומיות (ב), התשי"ג-1953, וצו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות), התשי"ח-1958.

⁸ מרכז המחקר והמידע של הכנסת, הרשויות המקומיות: בעיות מרכזיות וחלופות לפתרונן, כתיבה: אלון רובינשטיין, 7 ביולי 2005; ערן רזין, רפורמה בארגון השלטון המקומי בישראל: בין ריכוז לביזור, בין מסורתיות למודרניות, מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות, ירושלים, מאי 2003, עמ' 51.

⁹ חיים קלכהיים ודניאל י" אלעזר (עורכים), השלטון המקומי בישראל, המרכז הירושלמי לענייני ציבור ומדינה, ירושלים 2001.

¹⁰ מבקר המדינה דוח שנתי 448 לשנת 1997 ולחשבונות שנת הכספים 1996, עמ' 314.
¹¹ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל 2006, הוצאה לאומית לחינוך, לפי סוג הוצאה ודרג חינוך ולפי מגזר מבצע ומגזר מממן, באתר הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, www.cbs.gov.il, תאריך כניסה: 3 בינואר 2007.

מאז 1995 בסיסי צבא השוכנים בשטח השיפוט של רשות מקומית חייבים בתשלום ארנונה בסך 30% משיעור הארנונה הכללית הנהוג באותה רשות.¹²

יש כמה בסיסי צבא שאינם שייכים לרשות מקומית, למשל בסיס תל-השומר ובסיס חיל האוויר בנבטים, שבשטחו שיכון משפחות.¹³ בדוח מבקר המדינה לשנת 2001 סקר המבקר את מדיניות משרד הפנים לצירוף שטחים חסרי שיכון מוניציפלי, בהם מתקנים צבאיים, לרשויות מקומיות והמליץ להפעילה בכל השטחים חסרי המעמד. באופן זה יחויבו בעלי נכסים בשטחים אלה בתשלום ארנונה.¹⁴

5. שירותי חינוך ורווחה לילדים המתגוררים בבסיסי חיל האוויר ששוכנים בשטח השיפוט של רשות מקומית

שבעה מתוך שמונת בסיסי חיל האוויר שמתגוררות בהם משפחות עם ילדיהן שוכנים בשטח השיפוט של מועצות אזוריות. בסיסים אלו מיוצגים בחלק מן המועצות במעמד של ועד מקומי, כמו יישובים אחרים במועצה.¹⁵

ברוב המועצות האזוריות, ובהן ברנר, חבל אילות, רמת-הנגב וגן-רווה, אוכלוסיית המועצה מונה כמה אלפי תושבים ואוכלוסיית הילדים – כ-1,000 עד 2,000 נפשות. במועצות הללו הילדים המתגוררים בבסיסי חיל האוויר הם תוספת ניכרת לאוכלוסיית הילדים במועצה.

המועצות האזוריות בצפון ובמרכז מתאפיינות ברמה חברתית וכלכלית גבוהה יחסית, והדבר מתבטא גם בשירותים שהם מעניקות לתושביהן. לעומת זאת, המועצות האזוריות בדרום הארץ, ובהן חבל אילות, רמת-הנגב ומרחבים, שייכות לאשכול הכלכלי-חברתי החמישי ומטה ומתקשות לתת שירותים לתושביהן, ובהם תושבי בסיסי חיל האוויר.¹⁶

להלן מידע על שירותי הרווחה והחינוך לילדים ולבני נוער המתגוררים בבסיסי חיל האוויר לפי בדיקה שנערכה עם גורמים מתוך חיל האוויר ובמועצות האזוריות.¹⁷

5.1. שירותי חינוך

ילדים המתגוררים בבסיסי חיל האוויר לומדים במוסדות החינוך שבמועצה האזורית, ואם הם זכאים לכך – במוסדות חינוך מחוץ למועצה. בתוך כל אחד מן הבסיסים פועלים גני ילדים של משרד החינוך.

שירותי חינוך בלתי פורמלי ניתנים לעתים קרובות על-ידי גורמים מתוך הבסיסים במימון התושבים. כמו כן, ילדים תושבי הבסיסים זכאים להשתתף בחוגים ובפעילויות מטעם המועצה המקומית.

¹² פקודת מסי העירייה ומסי הממשלה (פיטורין), 1938.

¹³ אנה חזן, סגנית מנהל המינהל לשלטון מקומי, משרד הפנים, שיחת טלפון, 2 בינואר 2007.

¹⁴ מבקר המדינה, דוח שנתי 51 לשנת 2000 ולחשבונית שנת הכספים 1999, עמ' 600. באתר מבקר המדינה: www.mevaker.gov.il. כניסה ב-8 בינואר, 2006.

¹⁵ אנה חזן, סגנית מנהל המינהל לשלטון מקומי, משרד הפנים, שיחת טלפון, 2 בינואר 2007.

¹⁶ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הרשויות המקומיות בישראל – 2004, "פרופיל מועצות אזוריות", באתר: www.cbs.gov.il, תאריך כניסה: 24 בדצמבר 2006.

¹⁷ שלמה אלימלך, ראש המועצה האזורית גן-רווה, שיחת טלפון, 1 בינואר 2007; רחל גיל, מנהלת מחלקת הרווחה, המועצה האזורית מרחבים, מכתב, 1 בינואר 2007; אורן אבן, ראש ועד שיכון, בסיס פלמחים, שיחת טלפון, 1 בינואר 2007; שלמה שרפי, מנהל מחלקת חינוך, המועצה האזורית מרחבים, שיחת טלפון, 3 בינואר 2007. סא"ל שרון אפק, פרקליט חיל האוויר, שיחת טלפון, 8 בינואר, 2007.

מערכת ההסעות של כל מועצה אזורית משרתת גם את תושבי בסיסי חיל האוויר בתחומה. כמו כן, המועצה דואגת להסעת תלמידים בעלי צרכים מיוחדים מן הבסיסים למוסדות המתאימים להם. להסעות למוסדות חינוך מחוץ למועצה האזורית אחראים ההורים.

5.2. שירותי רווחה

לשכות הרווחה במועצות האזוריות נותנות טיפול שוטף לילדים המתגוררים בבסיסי חיל האוויר. על-פי נתונים שנאספו מלשכות הרווחה במועצות האזוריות, ילדים מעטים המתגוררים בבסיסי חיל האוויר מוכרים לשירותי הרווחה. לדברי גב' מרים בן עטר, פקידת סעד מחוזית במחוז דרום, תושבי בסיסי חיל האוויר, כמו תושבי יישובים קטנים וסגורים אחרים, פונים לרשויות הרווחה לקבלת סיוע רק במצבי קיצון וכאשר התערבות גורמי הרווחה הכרחית.¹⁸

לדברי לשכות הרווחה המקומיות, שירותי הרווחה הניתנים לילדים תושבי הבסיסים זהים לשירותים הניתנים לילדים תושבי יישובים אחרים באותה מועצה. מגוון השירותים, היקפם ומידת יכולתם של עובדי המועצה לענות על הצרכים הם פועל יוצא של מצבה הכלכלי של המועצה.

מן הבדיקה עולה כי החילופים התכופים של אוכלוסיית בסיסי חיל האוויר מעוררים קשיים בטיפול בילדים המתגוררים בהם. בשל כך יש לעתים תת-דיווח למשרד הפנים על מגורים בבסיסים, ומאגרי המידע של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה אינם משקפים את גודל אוכלוסייתם. הדבר משפיע על הנוסחאות שבאמצעותן מחשבים במשרד הרווחה את התקציב ואת תקנים הנדרשים למועצות האזוריות.¹⁹ במועצה האזורית רמת-הנגב, הסובלת ממחסור כרוני בתקציבים ובכוח-אדם בתחום הרווחה, נטען כי בהיעדר תקציבים ותקנון מתאים אי-אפשר לתת טיפול הולם לתושבים של בסיסי חיל האוויר.²⁰

6. שירותי חינוך ורווחה לילדים המתגוררים במחנה עדי – בסיס חיל האוויר כנף 28 בנבטים²¹

בבסיס חיל האוויר בנבטים מתגוררים 139 ילדים ובני נוער. הבסיס איננו שוכן בשטח השיפוט של רשות מקומית. לדברי נציגי הצבא, משפחות המתגוררות בבסיס מקבלות שירותים מהרשויות המקומיות הסמוכות, ובעיקר מערד.²² חיל האוויר מקדיש לשיכון המשפחות בבסיס עדי משאבים נוספים המיועדים להשלמת שירותים מוניציפלים.

לדברי פרקליט חיל האוויר, האחראים לשיכון המשפחות בתוך הבסיס עומדים בקשר ישיר עם גורמים ברשויות הרלוונטיות ומסייעים לתושבי השיכון בפתרון כל בעיה המתעוררת עקב העדר השיוך

¹⁸ מרים בן עטר, פקידת סעד מחוזית, מחוז דרום, שיחת טלפון, 4 בינואר 2007.

¹⁹ אהובה קרקובר, מנהלת היחידה לארגון ומינהל, משרד הרווחה, שיחת טלפון, 1 בינואר 2007; נורמה גורביץ', ראש גף ענייני אוכלוסייה, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שיחת טלפון, 2 בינואר 2007.

²⁰ ענת לב-רן, המחלקה לשירותים חברתיים, המועצה האזורית שער-הנגב, שיחת טלפון, 18 בדצמבר 2006.

²¹ סא"ל שרון אפק, פרקליט חיל האוויר, שיחת טלפון, 8 בינואר 2007.

²² רס"ן אתי מראני, ע"י מפ"ע, מכתב, 14 בדצמבר 2006.

המוניציפלי של בסיס חיל האוויר בנבטים, אם באמצעות הסדרים פורמליים עם רשויות סמוכות ואם באמצעות הפעלת קשרים אישיים.²³

שירותי חינוך – בבסיס חיל האוויר בנבטים יש גני-ילדים פרטיים וגני-ילדים של משרד החינוך. שכרו של כוח עזר בתחום החינוך לגיל הרך משולם בחלקו על ידי חיל האוויר. ילדים המתגוררים בבסיס נבטים לומדים בבתי-ספר ברשויות מקומיות סמוכות – בעומר, ערד ובאר-שבע. מערך ההסעות לילדי הבסיס מאורגן וממומן במלואו על-ידי משרד החינוך.²⁴ הסעות בשעות אחר הצהריים מופעלות על ידי חיל האוויר ללא מימון של משרד החינוך.

שירותי רווחה – לפי נציגי מחלקת הרווחה בעיריית ערד שירותי הרווחה בעיר אינם מטפלים בתושבי בסיס חיל האוויר בנבטים. תושבי הבסיס הנזקקים לטיפול רשויות רווחה מטופלים על-ידי פקידת הסעד המחוזית.²⁵

לדברי גב' מרים בן עטר, פקידת הסעד המחוזית של מחוז דרום, בשנים האחרונות מוכרים לרשויות הרווחה מקרים מעטים של ילדים שנזקקו לטיפול בבסיס חיל האוויר בנבטים. מכיוון שאין רשות מקומית שאחראית לאוכלוסיית הבסיס, משרד הרווחה קיבל עליו את הטיפול המלא בילדים המתגוררים בבסיס. בכל אחד מן המקרים שהגיעו לידיעתו מצא המשרד הסדר פרטני בסיוע רשויות מקומיות סמוכות שלא על-פי נוהלי העבודה הקיימים, ובשעת הצורך קיבל עליו את מלוא המימון של שירותי הרווחה לאותם ילדים. לטענת פקידת הסעד המחוזית, ילדים המתגוררים בבסיס חיל האוויר בנבטים הנזקקים לשירותי רווחה מקבלים את הטיפול הטוב ביותר האפשרי. לתושבי הבסיס ניתן מענה מלא לכל בעיות הרווחה שלהם.²⁶

6.1. צירוף בסיס חיל האוויר בנבטים לרשות מקומית

למרות שנמצאו הסדרים שונים על מנת להעניק שירותים לתושבי שיכון המשפחות בבסיס חיל האוויר בנבטים, פתרון שלם לבעיה זאת יינתן רק עם צירוף הבסיס לאחת הרשויות המקומיות הסמוכות. זאת בהתאם למדיניות משרד הפנים ולהמלצות מבקר המדינה.

בסיס נבטים שוכן, כאמור, באזור שאיננו כלול בתחום השיפוט של שום רשות מקומית. המועצות האזוריות הקרובות הן בני-שמעון ותמר, שגבולות השיפוט שלהן מרוחקים כ-20 ק"מ מן הבסיס. בסביבתו הקרובה של הבסיס שוכנות הרשויות המקומיות הבדואיות ערעה וכסייפה וכמה יישובים בדואיים השייכים למועצה האזורית אבו-בסמה.

הסמכות לשינוי תחום השיפוט של רשויות מקומיות נתונה בידי שר הפנים ומוסדרת בנוהלי משרד הפנים. על-פי הנהלים המפורטים בחוזר מנכ"ל 8/05: "נוהל שינוי תחום שיפוט של רשות מקומית", שינוי תחום שיפוט הוא תהליך מורכב שעשוי להתחיל ביוזמת משרדי הממשלה או רשויות מקומיות. במהלכו דנה בנושא ועדת חקירה ומגישה את המלצותיה למנכ"ל משרד הפנים; המנכ"ל מעביר את המלצותיו לשר, והשר מקבל החלטה בנושא.

²³ סא"ל שרון אפק, פרקליט חיל האוויר, שיחת טלפון, 8 בינואר, 2007.

²⁴ משרד החינוך, מחוז דרום, שיחת טלפון, 2 בינואר 2007. בת שבע גואטה, מרכזת הסעות והקצאות, משרד החינוך – מחוז דרום, מכתב, 7 בינואר 2007. בשנת הלימודים תשס"ז לומדים תלמידים בבתי הספר בעומר בלבד.

²⁵ עיריית ערד, מחלקת הרווחה, שיחת טלפון, 29 בדצמבר 2006.

²⁶ מרים בן עטר, פקידת סעד מחוזית, מחוז דרום, שיחת טלפון, 4 בינואר 2007; אהובה קרקובר, מנהלת היחידה לארגון ומינהל, משרד הרווחה, שיחת טלפון, 1 בינואר 2007.

לדברי גב' אנה חזן, סגנית מנהל המינהל לשלטון מקומי במשרד הפנים, כיום אין בכוונת **משרד הפנים** לשייך את מחנה עדי (נבטים) לרשות מקומית. למיטב ידיעתה, לא הוגשה כל בקשה למשרד בנושא זה.²⁷

עמדת **משרד הביטחון** בנושא זה לא נמסרה למרות פניות חוזרות. כאמור, להשקפת חיל האוויר ניתנים לתושבי הבסיס שירותים מלאים.

7. טיפול גורמי ציבור בנושא

בעיית העדר הנגישות של ילדים המתגוררים בבסיסים צבאיים לשירותים חברתיים עלתה למודעות באפריל 2006, עם חשיפת פרשת האונס של ילדה בת 13 שהתגוררה בבסיס עם משפחה על-ידי עשרות חיילים ואזרחים עובדי צה"ל. בעקבות הפרשה פנתה המועצה לשלום הילד אל שר הביטחון. חילופי המכתבים בנושא זה הובילו לפגישה בין נציגי המועצה לשלום הילד לנציגי חיל האוויר, שבה נדונה סוגיית הטיפול בילדים המתגוררים בבסיסי צה"ל.²⁸

ביוני 2006 הוקמה בצה"ל ועדה בראשות תא"ל (מיל') יצחק אמיתי לטיפול בנושא שיכוני המשפחות בחיל האוויר.²⁹ בוועדה חברים מפקדים בחיל האוויר בעבר ובהווה; אין בה נציגות לתושבי השיכונים. יו"ר הוועדה תא"ל (מיל') אמיתי הדגיש כי הוועדה איננה מתמקדת בנושא ילדים המתגוררים בבסיסי חיל האוויר אלא בסוגיית שיכוני המשפחות בכלל. תפקידה של הוועדה לסקור את מצבם של שיכוני המשפחות ולעמוד על נחיצותם לפעילות החיל כיום; במסגרת זו ממופים קשרי השיכון והקהילה ומערך השירותים הקהילתיים לתושבי השיכון. עבודת הוועדה הושתתה בתקופת מלחמת לבנון השנייה והתחדשה בנובמבר 2006. היא עתידה להגיש את מסקנותיה בין אפריל ליוני 2007.³⁰

8. סוגיות לדיון

- התקצוב והתקנון של לשכות הרווחה במועצות אזוריות שבתחומן שיכוני משפחות בבסיסי צבא לוקים בחסר בשל תת-דיווח של המשפחות המתגוררות באותם בסיסים. השלכות מצב זה ניכרות בעיקר במועצות אזוריות בדרום הארץ הסובלות ממחסור כולל בתקציבים: חבל אילות, רמת-נגב ומרחבים.
- כדי לתת שירותים לתושבי מחנה עדי – בסיס חיל האוויר בנבטים – יש להסדיר את מעמדו המוניציפלי. הסדר זה אינו מתבצע בשל שיקולים שונים של הגורמים הנוגעים בדבר.

²⁷ אנה חזן, סגנית מנהל המינהל לשלטון מקומי, משרד הפנים, שיחת טלפון, 2 בינואר 2007.

²⁸ מירה קרני, המועצה הלאומית לשלום הילד, מכתב, 11 בדצמבר 2006.

²⁹ רס"ן אתי מראני, ע' מפ"ע, מכתב, 14 בדצמבר 2006.

³⁰ תא"ל (מיל') יצחק אמיתי, שיחת טלפון, 6 בינואר 2007.